

ՈՐԱԹԵՐԻ

15 ՓԱՐՍ

ՈՐԱԹԵՐԻ

15 ՓԱՐՍ

Հայրենիք մեծ օր էր հրապարակուի . որովհետև քննեց Պօլույ և Բաբայան համար վեց արժանի մեծիկ կանխիկ . Բաբայանի լիցենզիայի մասին
ձեռքով փոխեց : Վեցամեայ Բաբայանի և Լիցենզիայի մասին : Լիցենզիայի վերաբերյալ քիչ կամ նամակ պետք է ստացվի : Տե՛ր--
Խմբագիր Ս. Յ. Մեղիկեան Պատը Անի հարկերի թիւ 20 Տ. Ճեփեփեան Եփեսոսի պատանի : Խմբագրության օգնական
Բերեալը և Կրտսերը : Ծանոթացան որովհետև անհատի համար 3 զրու : Ե. Կեփեփեան համար սակարկության հարցը :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽՆԴԻՐ ԷՉՄԻԱՆՈՅ

ՊԹՈՂԻԿՈՍՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ
Եւր. Կեփեփեան 1553 Է- Էրեւ

Ամեն Ս. Պատրիարքը՝ Ներսէս Զ. Վեհափառ Կաթողիկոս այսպէս կը հռչակէին դեռ Զարին հաւանութիւնը չհասած՝ զանազան կողմերէ թերեւոր հեռագրեր, դեռ ևս կաթողիկոսական ընտրելեայ ցանկին մէջ չմտած՝ այսպէս հռչակած էին իր եռանդուն կուսակցը, այսպէս կը հռչակուի և յիշմուտի վեհափառ կայսեր ականութեամբ կըսուի, բայց Ներսէս կը հրաժարի : Ներսէս հրաժարեցաւ երբ իր ընտրելու իւր յաջորդները համար «յաւաջդիմական» անուն կուսակցութիւնը կազմուեցաւ ի Ղաթողիկոս, Ներսէս հրաժարական տեղացուց համազումարի, զային և «համազումարի» ժողովներու գլխուն, երբ իր սրբակից բարեկամներն, որոց անոնները յիշատակել աւելորդ էր, կը պնդէին թէ Ներսէս չհրաժարի և թէ պէտք է ցանկին լրանն անցնի, և Ներսէս կը հրաժարի հիմակ՝ Հայրապետական թուան իրեն սպասած միջոցին, որ ինչպէս եռանդուն ցանկն, այնպէս անշուշտ իր գիտութեամբ տնօրինուած շնորհակալութեան պատասխանագրեր կուտէին իր նախադասած կրօնական և քաղաքական ժողովոյ ղեկավար և կաթողիկոսական Տեապալահն ընտրութեան արդեանց լայ, ուստի ինչ զարմանք եթէ

անհամար հրաժարականներ անլսելի մնացին և կը մնան : Միթէ գաղտնիք, հրաժար կայ այս անլսելիութեան մէջ : Ըստ մեզ պարզ ճշմարտութիւն մը կայ : Ոչ պաշտօնական և ոչ անպաշտօն Հայր Հաւատացին Ամեն Ներսէս Պատրիարքի հրաժարականներուն, և բնագէտ չեն հաւատար հիմակ Ներսէս Զ. Վեհափառ Կաթողիկոսի հրաժարականներուն : Եւ այս հարցու գլխաւոր պատճառներու համար, նախ Ներսէս Սրբազան Պատրիարքական պաշտօնը շարունակ հրաժարելով վարեց, երկրորդ՝ հրաժարականը Ներսէս Սրբազանի յատուկ քաղաքական դիւանէ որով համոզուած է թէ անկարելին կարելի ընելու և Աղգին մեծագոյն շահերը պաշտպանելու դժուրութիւն կըստանձնէ : Այս դժուրութեան արդիւնքն ապագայ սերունդին վայելման թողով, ոչ ոք կրնայ ուրանալ, որ հրաժարելու հաստատ կամք ունեցող մեծ ու փոքր պաշտօնեայ, վկայ մեզ Մակար Սրբազանը, պաշտօնէ քաշուելու վճռական միջոց մը կրնայ գտնել : Սակայն մենք միշտ ի բարին մեկնելով հրաժարականի դրութիւնն, որ մեր մէջ պատմական աւելի մեծ նշանակութիւն և գերազանցութիւն ունի ըստ ամեն արդարեան խնդրի, չենք կրցած ցարդ հասկընալ ձեռք բերուած երկասորի պատճառներն, այսինքն՝ մերթ «հիւանդութիւն» և մերթ «անկարողութիւն» : Ընտրեալ պաշտօնէին կողմէ հիւանդութեան պատճառը կենթադրէ կարեկցութեան համակրութեան պէտք մը, և քիչ չաա անձնական հան-

գատութեան վախաք՝ որու իբր թէ իսկոյն պատասխան տուին կողիտէն երեւելիք ոմանք՝ յայտարարելով որ Ներսէս Զ. Կաթողիկոսի համար պատրաստ են յատուկ ապարան մը շինել Հայաստանի ամենէ առողջատուն և օդաւէտ կողմն, որպէս զի ի հարկին կաթողիկոսական պաշտօնը տեղապահի մը կամ արհեստի թողով ինք՝ նորընտիր կաթողիկոսը, ընդհանրապէս դադարէ մանելու հոգ տանի, մինչդեռ շատեր չափէն աւելի կը զարմանան այս կողմերն որ Ներսէս Սրբազան կորսնցնէ անձնազստութեան նշանաւոր փորձեր կընծայէ Զատիկէն ի վեր՝ քարոզելով և պատարագելով մայրաքաղաքիս զանազան եկեղեցիներն՝ իր վատաւոյժ վիճակին հակառակ : Իսկ իր անկարողութեան պատճառը կենթադրէ համեստութիւն ու թագուն փառասիրութիւն, և կը հրաւիրէ իր վրայ ողորմանք, պաղատանք և կանխիկ ներողութիւն իր սպագայ արարմանց մասին, մինչդեռ սյդ պատճառն աւելորդ է, քանի որ Աղգը քան ամեն անյիշատակութեան քարոզներն աւելի ներդաշնանութիւն ցոյց տուաւ այն կուսակցութեան որ ուրիշին թէն ու գլխաւոր խորտակելու պատրաստ էր ի նպաստ Ներսէս Սրբազանի ընտրութեան :

Ուստի կեղծակայանք որ անկարողութեան և հիւանդութեան այդ պատճառներն անհամարելի հետեւապէս անընդունելի են ոչ միայն Աղգին, այլև Ռուսայ Վեհափառ կայսեր, որ այժմ իր Կ. Պօլսոյ Դեսպանին միջոցաւ կը բանակցի եղեր Ներ-

սէս Զ. Կաթողիկոսի հետ, թէեւ Զարը պարտէր հեռագրով պատասխանել Ներսէսի հրաժարական հեռագրին, քանի որ մի քանի օրագիրներ իբրեւ ստոյգ կը հաստատեն թէ Ներսէս Սրբազան «ուղղակի» հեռագիր ուղղեր է Զարին : Անտարակոյս իր հրաժարականը Պ. Նեղիտօֆի կամ Պ. Օնուի պիտի զրկէր եռանդուն ցանկը չմիտածին զրկած օրն՝ եթէ կաթողիկոս իրեն հետ բանակցելու պատիւը չախտ ընէր :

Ինչ որ է, այս պարագայիս մէջ ամենէ աւելի տաղնապող և տառապողն՝ հրաժարականի մասին, կաթողիկոսական Յանձնաժողովն է, որ սկզբունքի և քաղաքականութեան խնդիր ըրած կերևի Ներսէս Սրբազանի կաթողիկոսութիւնն, և ահ ուղով կը դիտէ որ իր հաշիւներուն հակառակ ելք մը չունենայ խնդիրն, ինչպէս որ հաւանական է : Սակայն կաթողիկոսական Յանձնաժողովն տաղնապելու պէտք չունի, այլ իր բոլոր գործառնութեանց տեղեկագիրը ներկայելով Աղգային ժողովին՝ իր ընթացքն արդարացընել : Մենք կստանանք խմանալ որ այդ տեղեկագիրը պահանջելու համար Աղգային ժողովն ի մտուսս պիտի գումարուի, մինչդեռ ընդհակառակն՝ կը ըսենք որ ինքն Յանձնաժողովն գումարել պիտի տայ Աղգային ժողովն, չէ թէ համար տալու, այլ բոլոր երեսփոխանայ միջոցաւ Ամեն Ս. Պատրիարքին վրայ ծանրանալու որ հրաժարականի խնդիր այլ ևս չը յուզէ, այլ համակերպի Աղգային «ընդհանուր» ձայնին : Բայց

Կաթողիկոսական Յանձնաժողովն առանց Ս. Պատրիարքին հաւանութեան Ազգային ժողով գումարելու իրաւունք չունենալով՝ բնապէս ամեն մարդ կրնայ եղբակացնել այս դարձաւածքէն որ Ս. Նախագահն ալ կը փափաքի որ Ընդհանուր ժողովն համակրութեան աւելի նոր և որոտալից ցոյցեր ընէ, թերեւս բարձր պաշտօնական դիւրագրգռութիւններ և կասկածներ յերևու և ապացոյցանելու որ ինք միայն արժանաւոր Նախագահն է Ազգին և թէ ժողովին անդամութիւն լինելը թախանձանայ զիջանելով տկամայ կ'ընդունի պաշտօն մը որ զինք պիտի ստիպէ հեռանալ այն մայրաքաղաքէն ուր կը վայելէ վեհ. Սուլթանին համաբուսմը:

Արեւելեան Մահալ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը փափաղեան Արտ. Յակոբ Դարբաս պետի միջոցաւ յանձնարարեք է կրօնական ժողովոյ որ Բ. Ե. ստորագրութեամբ հրատարակեալ շրջաբերականի մը հեղինակը գտնէ և պատժէ. վասն զի այդ շրջաբերականին մէջ Ն. Սրբազանութեան պատուոյն դէմ նախատական ակնարկութիւններ կ'ան եղեր. եթէ ոչ Ն. Սրբազանութիւնը կառավարութեան առջեւ դատ պիտի բանայ եղեր:

Ս. Պատրիարք Հայրը մի և նոյն ժամանակ իբրեւ սահմանադրական Պատրիարք Հայրենիքի հրատարակութեանց դէմ ալ բողոք բարձրէ:

Կրօնական ժողովը Յակոբ Դարբասի միջոցաւ իւր զորակեր է որ Ն. Սրբազանութիւնը իւր բողոքը գրաւոր կերպով ընէ ուղղեալ առ խառն ժողովն կամ կրօն. ժողովն:

Քանի մ'որ առաջ Արեւելքի մէջ հրատարակուած էր հանգուցեալ Յովսէփ Իզմիրլեանցի կտակագրին օրինակը, յորում ըստած էր թէ Պ. Յովսէփ Իզմիրլեանց իւր կողմէ կտակակատար նշանակած է Պ. Կարապետ Բ. Եղով:

Սակայն մինչ ստուգելէն որ վերոյիշեալ կտակի ուսմանէն բռնագրի մէջ որ կը գտնուի Պատրիարքարանի դիւանատունը, Պ. Եղովի համար բան մը յիշուած չէ, այլ միայն Պ. Քերոբէ Պատկանեանի, Գրիգորեանի և Սանա-

սարեանի անունները յիշուած են իբրեւ միակ կտակակատարք հանգուցեալ Յովսէփ Իզմիրլեանցի: Հետեւեալ Արեւելք յազգի վերոյիշեալ հրատարակութիւնը սխալ է: Մեր այս ըսածը ով որ ուղէ կարող է ոտուգել Պատրիարքարանի դիւանատունը դիմելով:

Ղալաթիոյ քարոզիչ Գեր. Յովսէփ Դարբասեալ Այվազեան կը ծանուցանէ մեզ, թէ յառաջիկայ կիրակի օր Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ Գեր. Խորէն Սրբազան Նար Աէյ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, ուր ներկայ պիտի գտնուի նաև Ս. Պատրիարք Հայրը:

Հայկական կրթութեան հարցաքննութիւնը յառաջիկայ չորեքշաբթի օր (Յունիս 26) պիտի սկսին և պիտի տեսնեն մինչև Յունիս 4: Մարմնամարդից համար յատուկ օր չէ սահմանուած. իսկ աշակերտաց զժագրութիւնը, դեղագրութիւնը, աշխարհագր. ծովագրութիւնը և իտեալայեցեաց կը մնան միշտ: Քննութիւնը կ'սկսին առաւօտուն ժամ 9 (քստ թուրքաց) և կը տեսնեն մինչև 10: Միայն մէկ և և կէս ժամ դադար լինելով ի կիսաւուր:

Գումբապիտի դրսի թաղ. խորհուրդն կը ծանուցանէ մեզ թէ յառաջիկայ կիրակի (յունիս 24) Գեր. Տ. Մեսրոպ Կալիսկ. Սուրբատեան սուրբ պատարագ պիտի մատուցանէ թաղին Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ վասն հոգւոյ փափաղեան բարեյիշատակ Գէորգ ամիրայի և հոգեհանգրժանեան պաշտօն պիտի կատարուի:

Ուսումնական խորհուրդն և բէկ դումարուելով ի Ղալաթիոյ քանի մ'ընթացիկ դործերով ըզբողոքեալ:

ԽԱՌԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունիս 2ին թուլոն 11 և Մարտիլիա 4 հոգի մեռեր են քուէրայէն:

Հաւաքէի պահանջատեարք իբր 60 հոգի ելլողի պալատն երթալով, վեհ. Սուլթանին ուղղեալ աղերսագիր մը յանձնեք են ելլողի զօրաց ընդհանուր հրամանատար Խամայիլ Հադդը

փաշայի, որ բաղմալթեան յանձնարարեք է երեք պատուիրակ ցուցնելու և ինքը յորակելու: Ազգերագիրն անմիջապէս վեհ. Սուլթանին մատուցուելով, Ն. Կ. վեհափառութիւնը հրաման ըրեր է որ գրով մը Մեծ Եպարգոսին զրկուի ի պարտապատշաճ տնօրէնութիւն: Թիֆլիսագահներէն մին սոյն գիրը Մեծ Եպարգոսին տարեք է որ նոյն միջոցին նախարարաց ժողովոյ կը նախագահէ: Եպարգոսը պատգամաւորաց հրաման ըրեր է որ հետեւեալ օր Բ. Գաւառներկայ յանուն պատասխանն ստանալու համար:

Առեւտրական դաշնադրոց խնդիրը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբը իւր նիստերը կը շարունակէ: Առջի աւուր նստին մէջ տեղութեանց առեւտրական կողմէ մը առաջարկեալ չէրայ խորհեր է, մինչև որ վերջնական դաշնագիրը կնքուի:

Գաղթականաց յանձնաժողովը մայրաքաղաքս դաղթող և ասկէ գաւառները զրկուած անձանց մարդահամարը շինելով անգիւցեր է որ ընդամենը 25 գաղթականք կը գտնուին հոս:

Արեւելեան-Բուսէլիի կողմը Ե. Յունիս 30ին Բօսօփ և Պալքանները ճիւղով ծածկուեր են:

Եւմէնի պաշտօնական ըրագիրը կը գրէ թէ տեղւոյն զինուորական իշխանութիւնք Եւմէնի գերիշխանութեան հետամուտ Շէրէֆէտինի դէմ զօրաց դուռդ մը զրկեր են: Այս վերջինը Հաճ գաւառակին մէջ գտնուած Զաֆիր ամրոցը դրաւելով, իւր կուսակցաց համախմբութեան կեդրոն ըրեր է: Այս դէպքը տեղի տուած է մի քանի լրագրաց ըսելու թէ Եւմէնի մէջ ապստամբութիւն ծագած է:

Մայրաքաղաքիս պուլլական դործակատար Պ. Կէրօֆ այսօր վաղը մայրաքաղաքս կը պատուի:

Վէնայի իշխանը Պըրուսայէն կը վերադառնայ այսօր և քանի մ'օրէն վիէննա պիտի մեկնի:

Մէհմէտ Սէլիմ, Շէֆքէթ, Խալաֆիմ Թէֆիկ և Ապաիւլ-Գատէր կայսրորդի իշխանք թօփահանէ յետոյ Սօֆիայի միջինը գաղին երէկ աղօթելու համար:

Չէթինեէն կը հեռագրեն թէ իշխանը կանոնաւոր բանակ մը կաղմելու ելեր է և հոկտեմբեր 15ին սկսեալ Չէթինեէն, Բօս-

կօրիցա և ուրիշ քաղաքներ քաղաքագահ զօրքեր պիտի ունենան:

Աւստրո-Հունգարական դեսպան պարոն Քալիս յառաջիկայ կիրակի օր Պէօլիս քաղաքէի դեսպանատան մէջ խիստ փառաւոր ճաշ մը պիտի տայ մայրաքաղաքիս Աւստրիացի երեւելեաց և Աւստրիոյ կայսեր շնորհակալութիւնը պիտի հայտնէ, Բօսոյլի իշխանին եղած փառաւոր ընդունելութեան համար:

Պալատ հրէայ կին մը տանը երրորդ յարկը ճերմակեղէն փռուելու տտեն ինկեր և քիչ մը վերջը մեռեր է:

Թուլոն 29 յունիս.—Վարի ընդհանուր ժողովը վաղը արտասովոր նիստ կ'ընէ քուէրայէն դէմ միջոցներ ձեռք առնելու համար: Թուլոն դոյ վաճառատանց թիւղ վաղը և երեքշաբթի պիտի աւելնայ: Ամեն օր ժողովուրդը կը գաղթէ: Պ. Բօշար և Կիտի գաւառապետը Մարսիլիա գաղին բժշկական ժողովին ներկայ գլուխու համար:

Թուլոն 29 յունիս ժամ 10, 15 վայրկեան.—28էն 29 կէս օր ինը մահ պատահեցաւ: Պըշօ անուն նաւապետ մը ինքընքը պատահանէ իւր հետեց և սպանեց, կարծելով թէ կինը քուէրայէն բռնուած է:

Թուլոն 29 յունիս.—Հիւանդանոցաց մէջ մեռեալ չկայ երէկուրէն ի վեր:

Մարսիլիա 29 յունիս ժամ 10.—Մնցեալ շաբթու 187 հոգի մեռան քուէրայէն:

Յունիս 28ին թուլոնէն 512 հոգի դուրս ելեր են:

Բեդրսպուրի 26 յունիս.—Իւրագիրը պաշտօնական դոյն ունեցող յօդուած մը հրատարակելով կը յայտարարէ թէ Անգլիա տեղի չունի գահաւաճելու կեդրոնական Ասիոյ մէջ Ռուսիոյ վերջին շարժումներէն: Ռուսիա ոչ մի կերպիւ հակառակ վարուած է կորչալքով իշխանին 1872 դեկտ. 7 և 1873 յունվար 19 թուով ծանուցագրոց մէջ արտառայաբար կարծեաց, որք Անգլանդատանի սահմանագրութիւնը կը ճանչէին: Սնկէ ի վեր Ռիզալթատան իրեն հետ միացուց անկախ իւզպէկներու երկիրներ, և Անգլիոյ յառաջնադարձութիւնը Բէդրսպուրի և Պուլանի կրճին վրայ կը ցուցնէ թէ իւր նպատակն Ռիզալթատանը չեղաքայքել էր ոչ թէ Հնդկաստանի, այլ Ռուսիոյ նըկատմամբ: Հետեւապէս Ռուսիան

որ իրական պատճառ ունի
անգտնելու և ոչ Անգղիա :
... կը յարէ թէ , Ռուսիոյ և
... անհամարանի սահմանադրւոյ
... նկատմամբ երրորդ տէ-
... թիւն մը (Անգղիա) իրաւունք
... միջամտելու : Հետեւապէս
... առնելով Անգղիա , այժմ
... բազմաթիւ դժուարութիւն-
... , մանաւանդ ի մասին Ն-
... պատի , ուր իրաց խանգար-
... վիճակը գեւ իր շարունակէ ,
... որոյ վրայ Մեծն Բրիտանիա
... Տէրութեանց հետ համա-
... ղուրդ սրտով մը չէ կրցած
... , Գաւառ կը յանձնարարէ
... և կառավարութեան , հան-
... արարէն առաջ տանիլ իւր
... արարակրթիւ գերն ի կեդրո-
... յան Մեծն , ու զնեղով այն ա-
... րայ շահերու որք պիտի ծա-
... յի իւր այս ընթացքէ :
... Պ. Ելատարտի Բնութիւն
... արին Անգղիոյ Երեսփոխանաց
... յովոյ յունիս 26ի նստին մէջ
... րդ ընթերցմամբ ընդունուե-
... առանց քուէարկութեան :
... ինտել պահպանողական էու-
... յութիւնն սրտած էր մինչեւ
... հակառակիլ և բաց դուռ

մը թողուլ Լորտերու ժողովոյն ,
որ պահպանողական մեծամաս-
նութիւնն արդէն սկսած է հա-
կառակութիւն յուշենել , և որո-
շած է ըստուար մեծամասնու-
թեամբ մերժել Պ. Կլատարտի
Ծրագիրն , Հետեւապէս , այս ա-
ռուր թղթաբերով առնուած
լրագրաց տեղեկութեանց նայե-
լով , աւելի ևս հաւանական է որ
նախարարութիւնը լուծէ Երես-
փոխանաց ժողովն , և նոր ընտ-
րութիւններ կատարել տայ , երկ-
րին զճիւն ստանալու համար Լոր-
տերուն ընդդիմութեան վրայ ,
մանաւանդ թէ , ըստ նորագոյն
յրոց , նախարարութիւնն արտա-
րին խնդրոյ վրայ ևս Երեսփո-
խանաց ժողովոյ նշանաւոր քը-
ուէն ստանալ յաջողած է :
— Լորտ Կրանվիլ յունիս 28ին
ընդունած է տէրութեանց պա-
տուիրակներն : Այս ընդունելու-
թիւն , յետ որոյ պաշտօնական
գործողութեանց ձեռնարկուած
է , յոյժ սիրալիր եղած է : Միւ-
ղիւրէն փաշա և Տիգրան փաշա
մտերմական տեսակցութիւններ
ունեցած են Ն. վսեմութեան
հետ :

— Բեդրսպուրկ 25 յունիս .—
Ներքին գործոց նախարար Դո-
լադայ կոմսն աչաքաւէ բռնուե-
ցաւ , և կը կարծուի թէ պի-
տի ստիպուի հրաժարել պաշտօ-
նէն : Կոմսը Գաղանի դաւառն
իւր ամսրանոցը գնաց : Կը կար-
ծուի թէ նախարար Օսթրովսքի ,
կամ ստիպանապետ Պ. Օրժիկովսքի
անոր պիտի յաջորդէ :
— Պուլղարիայէն քանի մը
գաղթականներ եկան մայրաքա-
ղաքս :
— Վսնայ նախորդ կուսա-
կալ Հասան փաշա Բ. Դուռն եր-
թալով երէկ , Սրտաքին գործոց
նախարարին հետ տեսակցեցաւ :
— Ներքին գործոց նախա-
րար Էթհէմ փաշա և ուրիշ նա-
խարար Էթհէմ Ելատարտի պալա-
տն ըրին առջի իրիկուն :
— Գետպանատանց առաջին
թարգմանք Բ. Դուռն երթալով
երէկ , Սրտաքին գործոց նախա-
րարի խորհրդակցելին հետ տե-
սակցեցան :
— Մայրաքաղաքին երբեմն
գաղղիական դեսպան Պ. Թիսո
մեռաւ :
— օ —

Ա. Զ. Գ.
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՅՈՒՆ
ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ
Պայքը-բազար Թանիգ փողոց քիւ. 39
ճիշդ դեմ առ դեմ աղբիւրին
—
Մ. Հ. Տէօքմէճեանի վաճա-
ռատան մէջ կը գտնուին նպարէ-
ղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ
տպրանքներ , որպիսիք են , խաչ-
վէ՛ ստիւրական , լու և ընտրա-
գոյն (Մարթիկիքա) , շաքար՝
Թրիէսթէի , Մարտիկիոյ և Հօլան-
տայի , ալիւայլ տեսակ ըսրաք-
մաշէթներէ զատ , Ֆրանսական
բուն Ֆուրնիէ , Սիւրիթի թարմիւղ ,
Նաբոլիի և Ճէնովայի մաքարօն ու
շէհրիէ . բրինձ՝ Մախսուսէ և Բի-
զօն առաջին կարգի . անուշեղե-
նի և խմորեղենի յատուկ լաւա-
գոյն տլիւրներ . Գանտիոյ և Այ-
վալըրի ընտիր աճառ . քօրա , ձէթ ,
քարիւղ (կաղ) , ի մի բան , սոյն
վաճառատան մէջ կը ծախուի իր
ամեն տեսակներով լաւագոյնն
այն պիտանի բաներու որք ա-
ռեւարական սոյն ճիւղին կը վե-
րաբերին :
Դ. Ներք գոհացուցիչ են :
Ա. ՊԱՌԻԿ ԶԱՅ

Թուղթը ծալեց և պահարանի մը մէջ դրաւ , զայն
կնքեց և վրան սա երեք բաւերը գրեց . առ հայր իմ :
Գայն Յովհաննէս մտախոհ զայն կը գիտէր . կղզար
որ ծանր որոշում մը ըրած էր մտքին մէջ . Ժանի յուզ-
մունքը , անոր աչաց մէջ տեսնուած տեսակ մը վայրենու-
թիւնը վախ կուտային իրեն :
Օրիորդը իւր սենեակը վերադարձաւ , Ժաք վայ-
րանի և Քաթէրինի պատկերներուն առջեւ կեցաւ , բազ-
կատարած և պահ մը անշարժ մնաց , իրեւ թէ կաշօ-
թէր : Յետոյ իւր աչքերը տիրութեամբ պտտուց այն
լաններուն վրայ որոյմէ պիտի բաժնուէր զյաւիտեանս
և գէպի դուռը ուղղեց իւր քայլերը :
Գայն Յովհաննէս ցատկեց և անոր առջեւ ելաւ
ճամբան գոցելով :
Ժան իւր ամիսղ մարմնովը սարսեցաւ , աչքերը
բարկութեամբ բորբոքուեցան . ուժով մը զանկէա հրեց .
Գայն Յովհաննէս անոր թեւէն բռնեց . օրիորդը երեսին
զարկաւ , և ահաւոր , շանթահար նայուածք մը ուղղեց
սրուն վրայ Գայն Յովհաննէս պարտաւորեցաւ ետ քաշ-
ուելու : Ժան դուռը բացաւ և սանդուխին վրայ նետուե-
ցաւ :
Գայն Յովհաննէս շուարեալ մնաց հոն , աչքերը դը-
րասեղանի մը յառելով : Փայլուն բան մը տեսաւ հոն ,
ուրիշ բան մ'ալ որ անոր պէս կը փայլէր . Ծռեցաւ և
տեսաւ որ մատնի մ'է . յիշեց որ Բաուլ տը Սիմէղի
մատը տեսած է . նաև փոքր թղթապանակ մը որուն
վրայ Բ. Ս. գրերը դրոշմուած էին :
Երկուքն ալ նետուել միջոցին խելքը գլուխն եկաւ .

Դուրսը ձեռքին մէջ սեղմեց ուժով մը :
— Մարդը , մարդը , լաւ հատկեալ ձայնով մը ,
Ահաւոր և սարսափելի գաղափար մը տնցաւ մեա-
քէն . սոսկալի աղաղակ մը ձգեց :
— Կորսուած եմ , կորսուած եմ . . . պօռաց նա :
Ստքերն սկսան դողդոջել և կարծեա ինչալու վրայ
էր . իրեն այնպէս երեւցաւ թէ պիտի խեղդարի . և
արդարեւ իւր նայուածքը անզգայի մը նայուածք էր :
Յանկարծ իւր ետեւը հեծեծանաց ձայն մը լսեց :
Օրիորդն անմիջապէս ետին դարձաւ :
Գայն Յովհաննէս առջեւ կանգնեցաւ :
Օրիորդը սարսափալիւ աղաղակ մը ձգելով գէպ Ե-
տեւ քաշուեցաւ :
Գայն Յովհաննէս տիրութեամբ և կարեկցութեամբ
անոր նայեցաւ :
— Հրէշ , հրէշ , պօռաց նա հատկեալ ձայնով ,
մարեղին կատաղութեամբ , Ինչու համար տակաւին հոս
ես . միթէ՞ իմ վիշտս իմ արցունքներս տեսնելու հա-
մար . միթէ՞ քու զոհիւ տառապանքներուն վրայ ուրա-
խանալու համար . . . ինչո՞ւ համար քու վատ ոճրագոր-
ծութենէդ վերջը անտու չը դադիր քու որջիդ մէջ
ծածկուելու համար . ըսէ , ըսէ , որիկոյ վայրենի . . .
ե՛տ , ե՛տ , անզգամ . գնա , փախի՛ր . . . ա՛հ , դու
սարսափ կը պատճառես ինծի , կը սողամ . քեզմէ :
Գայն Յովհաննէս չէր հասկնար , բայց կը տեսնէր
որ նորապի օրիորդին իրեն ուղղած խօսքերը շնորհակա-
լութիւն չէին : Բարկութիւնը կը փայլատակէր Ժանի ա-
չաց մէջ , և անոր ամեն մէկ խօսքերը վշտաղին կերպով

— 281 —
Դուրսը ձեռքին մէջ սեղմեց ուժով մը :
— Մարդը , մարդը , լաւ հատկեալ ձայնով մը ,
Ահաւոր և սարսափելի գաղափար մը տնցաւ մեա-
քէն . սոսկալի աղաղակ մը ձգեց :
— Կորսուած եմ , կորսուած եմ . . . պօռաց նա :
Ստքերն սկսան դողդոջել և կարծեա ինչալու վրայ
էր . իրեն այնպէս երեւցաւ թէ պիտի խեղդարի . և
արդարեւ իւր նայուածքը անզգայի մը նայուածք էր :
Յանկարծ իւր ետեւը հեծեծանաց ձայն մը լսեց :
Օրիորդն անմիջապէս ետին դարձաւ :
Գայն Յովհաննէս առջեւ կանգնեցաւ :
Օրիորդը սարսափալիւ աղաղակ մը ձգելով գէպ Ե-
տեւ քաշուեցաւ :
Գայն Յովհաննէս տիրութեամբ և կարեկցութեամբ
անոր նայեցաւ :
— Հրէշ , հրէշ , պօռաց նա հատկեալ ձայնով ,
մարեղին կատաղութեամբ , Ինչու համար տակաւին հոս
ես . միթէ՞ իմ վիշտս իմ արցունքներս տեսնելու հա-
մար . միթէ՞ քու զոհիւ տառապանքներուն վրայ ուրա-
խանալու համար . . . ինչո՞ւ համար քու վատ ոճրագոր-
ծութենէդ վերջը անտու չը դադիր քու որջիդ մէջ
ծածկուելու համար . ըսէ , ըսէ , որիկոյ վայրենի . . .
ե՛տ , ե՛տ , անզգամ . գնա , փախի՛ր . . . ա՛հ , դու
սարսափ կը պատճառես ինծի , կը սողամ . քեզմէ :
Գայն Յովհաննէս չէր հասկնար , բայց կը տեսնէր
որ նորապի օրիորդին իրեն ուղղած խօսքերը շնորհակա-
լութիւն չէին : Բարկութիւնը կը փայլատակէր Ժանի ա-
չաց մէջ , և անոր ամեն մէկ խօսքերը վշտաղին կերպով

ԿՈՒՆԵՔԻՒՆԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ
ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՈՒՆԿՆԵՐԵՆԻ Ի ՓՈՒՐԲԵՐԵՆ
Աշխատատիրոջը
Մէհէր Շէ-րէ և Մէհէլ Աշէ-ն
Պաշտօնէսը Հասար. կրթութեան
Գրաքննութեան սենեկի
Հրատարակիչ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԻԱՆ

Այս բառարանը, պարունակած արուեստական և գիտական բառերու ճիշտութեամբ, բացատրութեանց յստակութեամբն իւր տեսակին մէջ առաջինը կը համարուի։ Սոյն գործը ցարգ-հրատարակուած Ֆրանսերէն—Թուրքերէն բառագրոց վրայ սա առաւելութիւնն ալ ունի որ թուրք տառերով արուած բացատրութիւնները լատին տառերով եւս նշանակուած են անոր մէջ, մասնաւորապէս ի գիւրութիւն օտարազգեաց։

Մասնաւոր խնամքով գեղեցիկ և մաքուր տպագրութեամբ տեսքը առ տեսք իւր կ'ընծայուի Արամեան տպարանէն։

Առաջին հատորն՝ որ երեսուն երկու երեսներով երեսուն և մէկ տետրակներէ բաղկացեալ է՝ տեսքը առ տեսք հրատարակուելէ յետոյ՝ կազմուած կը վաճառուի ի գին 60 դահեկան ոսկի։

Բ. հատորին 11րորդ տետրն ալ հրատարակուած է և կը վաճառուի ի գին 2 դահեկան տրամ իւրաքանչիւրը։

Բաժանորդագիրն է Կ. Պօլսոյ համար 75 դահեկան ոսկի դաւառաց համար 100

Բ. հատորին 15րդ տետրին հրատարակուելէ ետքը բաժանորդագրութիւն չընդունուիր։

—o—

ԸՆԹԱՅԻ Ի ԳՐՈՅ ԲԱՐԲԱՌ

Բ. ՏԱՐԻ

Հատարածոց ի նախնեաց և յարեաց (հանգերձ քերականական բացատրութեամբ) ԵՂԻՇԷ Վ. ԳՈՒՐԵԱՆ

Սոյն գրաստիւրն գրաբարի ուսման համար ցարգ-հրատարակուած լատինոյն գրաստիւրքերէն մին լինելով կ'ընծայէ ուսանողաց ամէն գիւրութիւն։ Այն հատուածներն որ ամփոփուած են ի նմա՝ թէ՛ արձակ և թէ՛ ուսանողս՝ ճիշտ են և նոր ըստ մեծի մասին։

Յիշեալ գրաստիւրքը բաժնուած է երկու մասերու, առաջին մասին մէջ նախնեաց զանազան կտորներէ զոտ՝ կայ նաեւ ԵՂԻՇԷԻ համառօտութիւնը վեց

հատուածներու մէջ, իսկ երկրորդ մասին մէջ «Արարականք ի Սիպերիա» և «Պօղ և Վերդինեա» վիպասանութեանց համառօտութիւնն ամփոփուած հայերէն գեղեցիկ թարգմանութեամբ։

Կեդրոնատեղին է Սրամեան տպարանը։ Կը ծախուի նաեւ գրքավաճառաց քով ի գին 10 դրշի։

—o—

ՓՈՒՄԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կոստա Լալէլի ճամբի դէմ թիւ 15 մի նոր գեղարան բացուած է, ուր գեղագործեր կը պատրաստեն փութով եւ մանաւոր խնամով, կը գտնուին նաեւ եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ պատրաստ գեղեր հատով կամ որ եւ իցէ քանակութեամբ, զորս նշանաւոր գործարաններէ ուղղակի բերել կուտայ իւր անուան։

Սոյն գեղարանի բացումը յոյժ օգտակար ծառայութիւն մ'է հատարակութեան, մանաւանդ նիւթական մեծ շահարկութիւն ամեն անոնց որք իրենց փնտռածն ճշգրտապէս գտնելու համար դատապարտուած են հեռաւոր տեղեր դիմել։

Պատուարժան յաճախորդները գնոց չափաւորութեան հետ

գեղորէից ընտրութեամբ գոհացնելն իրեն սկզբունք ընտրող սոյն Տ. Սլաւօլէրեան գեղարանը, որ երկար տարիներէ ի վեր հռչակաւոր եղած է Եֆէնի-ճամբի օթմանէն դէմ՝ այս անգամ ամբողջապէս փոխադրուած է Կոստա Լալէլի ճամբի դէմ թ. 15։

Սոյն փոխադրութեան առթիւ եւրոպայէ բերել տուած է խիստ թարմ հանգային ջրեր Պօրսոյի եւ Մալակայի գիւղերէն զանազան ըմպելիք, անուշահոտք, եւ այլն եւ այլն։

Նշանաւոր է միանգամայն սոյն գեղարանը իւր ջկան խոր մասնաճիւղով, եւ յիշուի յաճախորդը զմայլած են ապրանք ընտրութեան, մաքրութեան եւ գնոց չափաւորութեան։

Յիշեալ գեղարանը միշտ յաճախեն ծառայար եւ հռչակաւոր բժիշկներ, խնդրուած բժիշկներու համար ալ պէտք է լուր տրուի ժամանակին։

Գալաթիա հանրածանօթ վաճառական Մինասեան էֆէնի որդի Տօքթօր Մինասեան էֆէնի աի բարեհաճած է արդէն ուրբաթ օրեր ձրիաբար դարմանալ աղքատներն։

ՏԵՐ—ԽՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԷԼԻԻԲԵԱՆ

կը կրկնուէին իւր սրտին մէջ։

Մէհ, եթէ կարող լինէր նա խօսելու։

Այն միակ բանը զոր կրնար ընել, զայն ըրաւ. արտասուածոր աչօք օրիորդին առջեւ ծունը դրաւ, ձեռքերն իրարու կցեց և իւր անուշ նայուածքով կաղերսէր անոր։

Այլ աւաղ, ժան իւր աղիտաբեր սխալանայ վրայ պնդեց, Գայլ Յովհաննէսի վշտալիլ եւ աղերսական վարմունքը տարբեր կերպով մեկնեց. այնպէս կարծեց թէ վայրենին ըրածին վրայ կը զղջար եւ ներում կը խնդրէր։

Օրիորդը սոսկամբ ոտքովը անդին հրեց. զգուանօք գլուխը դարձուց և նորէն ետ քաշուեցաւ իբր թէ թունաւոր խաթուածէ մը կը վախնար։

Հէք Գայլն Յովհաննէս հառաչանք մը արձակեց, ոտք ելաւ եւ սենեկին նուազ լուսաւոր մէկ անկիւնը իւր արցունքները գնաց սրբելու։

—o—

ԴԼՈՒԹ ԺԵ.

ԱՆԱԿՆԱԼ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ՀԱՄՆԻ ԳԱՅԼՆ ՅՈՎ-ՀԱՆՆԵՍԻ

Ժան պահ մը անշարժ մնաց, յուսահատութեան հաւոր խորհուրդներու մէջ ընկզմեալ։

Իւր բոլոր յոյսերը ի դերեւ ելած էին. մէկ վայրկե-

նի մէջ ամեն բան կորսուած էր... ալ ապագայ մը չունէր, կորսուած էր. դժբաղդ աղջիկը ալ չէր իմաստասիրէր. իւր բոցակէզ գլխոյն մէջ որ պայթելու պատրաստ էր եւ ուր խառնաշփոթ խորհուրդներ լեցուն էին, յիմարութեան սկզբնաւորութիւն մը եղած էր։

Յանկարծ ոտք ելաւ. չափազանց գունաթափ էր, բոլորովին կերպարանափոխ եղած էր. չոր աչուքները տենդային լոյսով մը կը վայլէին. նայուածքին մէջ օտարոտի բան մը կար որ յուսահատ դիտաւորութիւն մը կը յայտնէր։ Իւր ձեռքերը պարզելով աչքերը երկինք բարձրացուց, համր պաղատանք մը որ իւր գաղտնի խորհրդոց միայն կը համապատասխանէր։

Ալ Գայլն Յովհաննէսի վրայ չէր մտածեր, թերեւս այնպէս կը կարծէր թէ վայրենին հոն չէր։

Ամիշապէս հանգուեցաւ, իւր սե գեղեցիկ մաղերը ժողուեց, գլխուն վրայ փաթեց և լաթէ գլխարկի մը մէջ բանտարկեց։

Չայս ընելէ վերջը գուռ մը բացաւ և ժաք վայեանի սենեակը մտաւ. անոր դրասեղանին առջեւ նստաւ և թերթ մը թղթի վրայ հետեւեալը գրեց։

«Մնայտութեաց, նշուակուեցայ. վայրենի մարդը, սրիկայ Գայլն Յովհաննէսն է յանցաւորը. ալ չեմ կրնար ապրիլ, կերթամ մեռնելու... իմ գիտկա գեղը պիտի գտնեն։

«Հայր իմ գթացէք իմ վրայ։

«Մխիթարեցէք ժաքը։

«Մնաք բարով հայր իմ մնաք բարով։

«Ժան վայեան»